

Riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning för Hörby kommun

<i>Dokumenttyp</i>	Policy
<i>Beslutad av</i>	Kommunfullmäktige
<i>Datum</i>	2024-10-28
<i>Reviderad</i>	KF 2024-10-28 § 172
<i>Dnr</i>	KS 2023-00083
<i>Dokumentansvarig</i>	Ekonomichef

Innehåll

1. Grundläggande regelverk	3
2. God redovisningssed	3
3. Balanskravet	3
4. God ekonomisk hushållning.....	4
4.1 Finansiella mål	4
4.2 Verksamhetsmål	5
4.3 Prioritering	5
4.4 Uppföljning	5
5. Resultatutjämningsreserv (RUR) och Resultatreserv (RER)	5
5.1 Resultatutjämningsreserv (RUR)	5
5.1.1 Disponering av RUR	6
5.2 Resultatreserv (RER).....	6
5.2.1 Reservering av RER	6
5.2.2 Disponering av RER.....	7

Riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning för Hörby kommun

1. Grundläggande regelverk

All styrning syftar till att påverka beteende i en organisation i riktning mot ett önskat resultat. I styrprocessen ingår både styrning av det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet.

Den ekonomiska styrningen och redovisningen i kommunen och de kommunägda bolagen regleras ytterst av:

- Kommunallagen
- Aktiebolagslagen
- Lagen om kommunal bokföring och redovisning
- Bokföringslagen
- Årsredovisningslagen

Den ekonomiska redovisningen styrs också av rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Dessutom styrs kommunens verksamheter av en mängd lagar och förordningar inom de kommunala verksamheterna som till exempel socialtjänst, skola, miljö, vatten och avlopp samt räddningstjänst.

2. God redovisningssed

Hörby kommun har att följa lagen om kommunal redovisning. Enligt lagen om kommunal redovisning ska bokföring och redovisning fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed. Om avvikelse görs från vad som följer av allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ på det kommunala området, ska upplysning om detta och om skälen för avvikelsen lämnas i en not. Rådet för kommunal redovisning (RKR) utger rekommendationer och har i sin roll som normgivande organ till uppgift att utveckla god redovisningssed i enlighet med lagen om kommunal redovisning. Undantag från allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ ska tydligt framgå under redovisningsprinciper i delårsrapport samt årsredovisning. Anvisningar till dessa riktlinjer för redovisning utfärdas av avdelning ”Styrning och Ledning” och ska följas av samtliga nämnder och styrelse.

3. Balanskravet

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans för kommuner och regioner. Minimikravet är att intäkterna ska överstiga kostnaderna varje enskilt år.

I årsredovisningens förvaltningsberättelse ska balanskravsresultatet räknas fram i en från resultaträkningen sidoordnad balanskravsutredning.

I förekommande fall ska reservering/disponering av medel från RER och disponering av medel från RUR hanteras i denna utredning.
I förvaltningsberättelsen ska en redovisning av ”Balanskravsresultat att reglera” göras om man har ett negativt resultat som ska återställas.
I delårsrapportens förvaltningsberättelse ska en bedömning göras av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Om en kommun i sin årsredovisning konstaterar ett balanskravsunderskott för året stadgar regelverket att underskottet ska regleras senast efter tre år.
Fullmäktige ska i sådana fall anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske.
Beslut om en åtgärdsplan bör fattas snarast efter det att ett negativt resultat konstaterats i bokslutet.

4. God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen 11 kap 1 § ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, det vill säga kommunkoncernen. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning för kommunen. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv eller resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sina besparingar för att täcka löpande behov. Varje generation måste själv bära kostnaderna för den service som konsumeras. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som tidigare generationer har förbrukat.

De finansiella mål och de verksamhetsmål som kommunfullmäktige årligen anger i budgeten utgör de mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning i Hörby kommun.

4.1 Finansiella mål

Vad gäller finansiella mål finns ingen absolut nivå att förhålla sig till, det är en helt igenom politisk bedömning som måste anges i varje års budget utifrån historiska resultat, prognoser över den framtida ekonomiska och verksamhetsmässiga utvecklingen samt utifrån en bedömning av ekonomiska och verksamhetsmässiga risker.

I Hörby kommun är de finansiella målen att:

- Årets resultat ska i snitt uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag under en treårsperiod.
- Självfinansieringsgraden av investeringarna ska vara minst 60 procent i snitt under år 2023 – 2034.

4.2 Verksamhetsmål

Vidare framhålls att det i begreppet god ekonomisk hushållning även ingår att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synvinkel tillfredsställande sätt. Kommunerna ska inte bara anta finansiella mål utan också verksamhetsmål i budgeten som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Vid sidan av rent ekonomiska och finansiella effekter är det viktigt att betona att begreppet god ekonomisk hushållning även avser en god verksamhetshushållning. Här ingår att verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och vara anpassad till efterfrågan, behov, politiska prioriteringar och ändamålsenlighet. God ekonomisk hushållning handlar om långsiktighet i planering och beslut. En stabil och uthållig ekonomi är en förutsättning för att trygga en bra verksamhet som tillgodoser medborgarnas krav på tjänsteutbud och service.

I Hörby kommun framgår verksamhetsmålen i kommunens budget. Nämnderna ska säkerställa att de i sina verksamhetsplaner verkställer de mål som kommunfullmäktige satt upp för sina nämnder. Målen ska följas upp i delårsbokslut och årsredovisning.

4.3 Prioritering

Verksamheten ska bedrivas inom de ekonomiska ramar som tilldelas av kommunfullmäktige även om detta kan medföra att de i budgeten angivna målen för verksamheten inte helt kan uppnås. Om det uppstår konflikt mellan ekonomiskt utrymme och verksamhetsmål ska styrelsen/nämnden agera och prioritera så att ekonomisk ram inte överskrids. Vid eventuella ekonomiska avvikelser ska nämnderna skyndsamt ta fram åtgärdsplan för en ekonomi i balans.

4.4 Uppföljning

En bedömning om kommunens utveckling ligger i linje med god ekonomisk hushållning ska göras dels i årsredovisningen men även i delårsrapporten. God ekonomisk hushållning uppnås när de finansiella mål är uppfyllda enligt budgetbeslutet samt att verksamhetsmål i övrigt är uppfyllda utifrån den uppfyllandegrad som framgår av respektive års budget.

5. Resultatutjämningsreserv (RUR) och Resultatreserv (RER)

5.1 Resultatutjämningsreserv (RUR)

RUR ska fasas ut. Syftet med resultatutjämningsreserven var att kunna bygga upp en reserv (del av eget kapital) under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, kunna utnyttja denna när skatteunderlagsutvecklingen är svag. RUR är avsedd att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna.

Nedan gäller för RUR från och med 1 januari 2024:

- Möjlighet att reservera medel till RUR upphörde i samband med bokslut/årsredovisning för 2023. Därefter kan endast disponering av medel från RUR ske till och med utgången av 2033 då kvarvarande medel ska upplösas i eget kapital.

5.1.1 Disponering av RUR

RUR får endast disponeras under lågkonjunktur. Bedömning av om det är ett år med hög- eller lågkonjunktur görs genom att jämföra skatteunderlagsutvecklingen för det aktuella året med det genomsnittliga utfallet för de senaste 10 åren. Är prognosen/utfallet för året under genomsnittet är det lågkonjunktur. Om värdet för året är högre är det högkonjunktur.

Hörbys kommun utgår ifrån Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) bedömning av när reserven får användas till följd av en lägre skatteunderlagsutveckling. Detta framgår av de cirkulär SKR utger i samband med skatteunderlagsprognoser.

Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens egna kapital. Beslut om att använda medel från resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med att kommunfullmäktige fastställer årsbokslut.

Reserven får användas för att nå upp till nollresultat eller så långt den räcker.

Om Hörby kommun har kvar medel i RUR vid utgången av 2033 ska kvarvarande medel upplösas i eget kapital.

5.2 Resultatreserv (RER)

Enligt kommunallagen 11 kap 14 § får kommunen i en resultatreserv reservera medel som får användas för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås. Syftet med införande av resultatreserver innebär att kommuner och regioner ges större möjligheter att planera sitt sparande i syfte att nå en god ekonomisk hushållning.

Resultatreserven är en omfördelning av resultatet inom ramen för eget kapital. Resultatreserven redovisas separat i det egna kapitalet.

5.2.1 Reservering av RER

Reservering till RER enligt 11 kap 14 §, andra stycket kommunallagen, får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger:

1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning.

5.2.2 Disponering av RER

Resultatreserven kan användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning.

Resultatreserven kan även användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Kommunen kan redan i samband med budgetbeslutet planera att göra en disponering från resultatreserven.